

Uydagi mojorolar sabab bola psixologiyasiga ta'siri

Nazarova Malohat Zayniddinovna

Guruh: TT-21-04

Muhammad Al-Xorazmiy Nomidagi Toshkent Axborot Texnologiyalari
Universiteti Samarqand Filiali

Annotatsiya: Men bugungi maqolamda shuni ma'lum qilamanki, har bir uyda sodir bo'lib kelayotgan, ota- onalar urushi sabab farzand tarbiyasi va psixologiyasiga tasiri.

Kalit so'zi: urush, farzand, ota-ona, tarbiya, psixologiya

Аннотация: В сегодняшней статье я сообщу вам, что родительская война, происходящая в каждом доме, оказывает влияние на воспитание и психологию детей.

Ключевые слова: война, ребенок, родители, воспитание, психология.

Annotation: In today's article, I will inform you that the parents' war, which is happening in every home, has an impact on child upbringing and psychology.

Key word: war, child, parents, upbringing, psychology

Yillar davomida bazi ota-onalar kelishmovchiligi sababli o'rtada farzand aziyat chekadi. Asrlar davomida farzand tarbiyasi alohida e'tibor bilan qaralib kelingan. Har soniya farzand tarbiyasiga alohida ahamiyat qaratilgan. Farzandning har bir harakatini nazardan qochirmasdan diqqat bilan kuzatilgan. Ilk aytgan gapi yoki so'zi nima deb aytilishi juda muhim sanalgan. Ammo hozirgi kunda, farzand endi dunyoga kelibdiki. Ilk bor onasi yoki otasini emas telfon yoki bo'lmasa deyarli tushunib bo'lmaydigan multfilm aniqroq aytganda savyasi past shovlarni ko'rib ularning jajji miyyasini bo'lmag'ur narsalar bilan to'ldirishmoqda. Bundan ko'rinib turibdiki. Ota-onada hamma ayb.

Uydagi mojorolar sabab bola psixologiyasiga ta'sirining salbiy oqibati: Farzand dunyoga kelibdiki, Yoshi katta bo'lavergach u hayotni past balandini tushunib boraveradi. Ayniqsa hamma uyda ham urush janjallar bo'lib turishini. Janjal bo'lganda albatta o'rtada farzand katta jabr ko'radi, na otasi na onasi tomon bo'lishini bilmay, ularning jajji qablari shikastlanib boraveradi. Ota- onadan mehr

ololmagan farzand albatta ko‘chadan mehr qidirib boshlaydi. Farzandga nisbattan aytilgan haqoratli so‘zlar, ularning psixologiyasiga katta tasir qiladi. (Nega dunyoga kelgansan, meni sendek farzandim yo‘q, boshqalarning farzandini qara, nega boshqalarning bolalari kabi emassan?, Uning bolasi bu yutuqqa erishdi- buning bolasi bunday yutuqqa erishdi, sening qo‘lingdan hech nima kelmaydi...) shu kabi haqoratli gaplar ularda bir g‘oyani keltirib chiqaradi “ Men o‘zimning ota-onamga kerak emas ekanman, Nega dunyoga kelganman?” bu ularda, siz tasvirlagan bolalarga nisbattan nafratni uyg‘otadi. Hatto o‘sha bolalarni ko‘rganda ularni urush darajasiga keladi. Ularga nisbattan aytayotgan har bir haqoratli gaplarizni ular yig‘ib boradi, huddi bo‘sh idishga loyiqqa suvni yig‘ayotgandek, kun kelib, o‘sha idish to‘lganda sizga nisbattan shu gaplar qaytarilsa siz bularga chidolmay qolasiz. Faqat farzand ota-onaga emas, ota-ona ham farzandga oq bo‘lishini unutmang. Yillar davomida haqoratli gaplar, tinimsiz kaltaklar bu albatta kun kelib o‘zizga qaytadi. Farzandingizni bolaligini keraksiz mojoralar bilan o‘ldirmang. O‘z davrini podshohlari bo‘lishsin. Siz ularga shu muomilani qilsangiz, ular hayotda qo‘rqoq bo‘lishadi, o‘zining mustaqil fikrini bayon qilomaydigan, qo‘rqish xolati baland bo‘lganligi sababli “ duduq” bo‘lishadi.

Sizga emas o‘zgaga sirlarini aytadigan bo‘lishadi. Kim yaxshi gaprsa shu u uchun yaxshi inson bo‘lib ko‘rinadi. Sening qo‘lingdan hech nima kelmaydi degan gaplar farzandni ruhiyatini sekin astalik bilan sindirib, yemirib boradi. Siz farzandingizni majbur qilasiz “ Sen kelajakda shifikor bo‘lishing kerak, sen kelajakda bugalter bo‘lishing kerak...” lekin hech o‘zidan so‘rab ko‘rganmisiz?, sen nimaga qiziqasan?, qaysi kasbni egallashni yoqtirasan?. (Dada men rassom bo‘lmoqchiman, meni rassomchilik to‘garagiga bering. Rassom?! Yo‘q sen yurist bo‘lasan. Keraksiz narsalarga vaqtingni sarflama!) siz aytayotgan keraksiz narsalar, uning qiziqishi hobbiysi. Siz majburlagan kasbga u qiziqmasa, nimaga erishmoqchisiz? Siz shu kabi tor dunyo qarashingiz bilan uning dunyoyini sindirasiz, yetmaganiga uyda yana janjal, farzand bu holatni ko‘rib ulg‘aysa, ruhiyati majruh bo‘ladi xolos.

Tushunchani ham ayrim ota-onalar yaxshi berisha olmaydi. Biz bilamizki har bir farzandning bilm olish savyasi har xil, kimdr tez oladi va tez unutadi. Ayrimlar esa sust bo‘lishadi lekin olgan bilmini butun umr unutmashmaydi. Maktabda yoki oliy ta’limda o‘qiyotgan farzandingiz yaxshi o‘qimasa, uni koyishingiz yoki kaltak bilan tushuntirishingiz kerak emas! Axlat tozalaydiganlarni ko‘rsatib agar o‘qimasang

shunaqa bo‘lasan deb ularga salbiy uqtirishadi. Siz farzandingizga “ Agar yaxshi o‘qisang , olim(a) bo‘lsang, kelajakda shularga yordam berolasan” deb uqtirsa ham farzandingiz tushunadi. Ikki qator she‘rni tezda yot olomasa, uni jonini og‘ritib kaltaklash shart emas , ayb aslida sizda bo‘ladi. She‘rni yotlatishni ertaroq boshlang , ayni kech bo‘lganda esingizga tushmay. Farzandingizni “ O‘zi miyyangda nimadir bormi?, Axmoqmisan shu darajada?,...” shu kabi gaplar bilan uni haqoratlamang , ahir u ham istamaydi, ikki-uch baholarni olib kelishni. Siz hozirgi kunda ta‘lim sohasini bilmaysizku! Haqiqatdan ham bilimli o‘qituvchilarni yoki yo‘qmi?, shuning uchun aziz ota-onalar og‘zingizdan chiqayotgan har bir gapga ogoh bo‘ling.

Har doim farzandingizga cheklov qo‘yaversangiz yo u yolg‘onchi bo‘lishadi, yoki qo‘rqqoq. Sen qiz bolasan uni qilma, buni qilma, mumkin emas. Qiz farzandingizni aybi qiz bola bo‘lib dunyoga kelgani emas. U qiz bola bo‘lib tug‘ilganidan xursand bo‘lishi kerak! Tegma, borma, qilma, yema, olma... shu kabi gaplar jon jondan o‘tib ketadi ba‘zan. Oxiri qizingizning ongida bir gap paydo bo‘ladi. “ Ona meni o‘g‘il qilib dunyoga keltirsang bo‘lmas edimi?” bu qiz bola uchun juda ham og‘riqli gap. Oilada 5 nafar farzandingiz bo‘lsa 5 nafariga ham birday qarang. Qizim to‘y bo‘lib ketadi, o‘g‘lim men bilan qoladi, ko‘proq o‘g‘limga e‘tibor qaratay degan axmoqono fikrni hayolingizdan chiqarib tashlang. Bir gapni unutmang “ O‘g‘ling uylanguncha o‘g‘ling, qizing o‘lguningcha qizing!”. Qiz bola degani, u faqat oshxonadan chiqmay. Faqat taom pishirishi kerak degani emas! Ayollar ham hozirgi kunda gender tengligiga asoslanib , erkaklar bilan yonma-yon turib oyga qadam bosmoqda. 17-18 yoshga kirdi tamom, u oila qurishi kerak, farzandli bo‘lishi kerak, ovqat qilishni o‘rganish kerak. Lekin kelajakda farzandi nimadirni so‘rab qolsa bilmasa, savodsiz, ongsiz ayol degan gaplar ham eshitadi. Qiz farzandni voyaga yetkizayapsizmi? Unga sharoit yaratib bering , ummatga ta‘lim beradigan darajada uni o‘qiting, ma‘lumotli qiling. Maktabni hali tugatmasdan erga bervormay. Agar farzandingiz oshxonaga qizimayaptimi?! Uni urushib yoki tanqid qilmang balki u o‘g‘il bolalardan ham zo‘r muhandisdir. Kimning qanday sirli qobiliyati borligini bilmaysizku! Qiz farzand yoki kelingiz sizga qul emas unutmang! Qiz farzandingiz ham dunyo ko‘rgisi keladi, o‘z biznesini qilgisi keladi. “ Qiz bolaga nima bor, begona yurtda “ degan axmoqono fikrni hayolingizdan chiqarib tashlang. Ba‘zi qizlar bor, ming o‘g‘ilni o‘rnini bosadi. Har doim qiz farzandingiz borligidan faxrlanib yashang.

